Dnro 001/81/2019

HT/hk 24.10.2019

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Työ- ja elinkeinojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen 16.10.2019 klo 8.30

HE 29/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020

Akava kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen otsikon asiassa.

Akavalla ei valitettavasti ole mahdollisuutta täsmällisesti arvioida talousarvioesityksessä esitettyjen työllisyyden edistämisen määrärahojen tai toimenpiteiden työllisyysvaikutuksia.

Varsinaisessa talousarvioesityksessä esitetään työvoimapolitiikan rahoitukseen lisäystä verrattuna kuluvaan vuoteen. TE-toimistojen toimintamenoja kasvatetaan noin 170 miljoonan euron tasolta reiluun 196 miljoonaan euroon ja henkilöstön määrää nostetaan vajaasta 3 000 henkilötyövuodesta noin sadalla htv:lla. Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen järjestämiseen esitetään n. 294 miljoonan euron määrärahaa, joka jakautuu siten, että työvoimakoulutuksen hankintaan on käytettävissä 129 milj. euroa, palkkatuettuun työhön n. 80 milj. euroa, kokeiluihin ja valmennuksiin 34 milj. euroa ja loput pienempiin kokonaisuuksiin. Yksityisen sektorin palkkatuella arvioidaan esityksen mukaan työllistettävän 14 800 htv:tta.

Budjettiriihessä esitellyistä hallituksen työllisyyden edistämisen toimista (25 kohdan lista) valtaosa on työllisyyden edistämisen ministerityöryhmän alatyöryhmien valmistelussa. Niiden työskentely on käynnistynyt vaihtelevalla nopeudella. Valmistelussa olevilla keinoilla pystytään saavuttamaan myönteisiä työllisyysvaikutuksia, mutta toistaiseksi vaikuttaa epätodennäköiseltä, että niillä saavutettaisiin tavoitteen mukainen 30 000 henkilön työllisyyden lisäys. Julkisen talouden tasapainottamisen tavoitteiden kannalta on myös oleellisen tärkeää se, tapahtuuko toimenpiteiden seurauksena työllistyminen loppujen lopuksi avoimille työmarkkinoille.

Käsityksemme mukaan työnhaun palveluita uudistamalla ja työnhakijan velvoitteita täsmentämällä pystytään saavuttamaan myönteinen vaikutus työllisyyteen. Vaikutus voidaan saavuttaa esimerkiksi niin, että lähtökohtaisesti jokaista työtöntä velvoitettaisiin hakemaan tiettyä määrää työpaikkoja esimerkiksi kuukauden tai viikon aikana. Hakuvelvoitteen pitäisi olla yksilöllisesti asetettu, jotta työnhakijoiden erilaiset valmiudet työntekoon ja työmarkkinoiden tilanne tulisi

huomioiduksi. Samalla on pidettävä huolta siitä, että työttömille on tarjolla heidän palvelutarvettaan vastaavia palveluita.

Palkkatuen käyttöä lisäämällä ja kokeilemalla tukea yksinyrittäjien ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen voidaan työllistämisen kynnystä madaltaa nykyistä useammissa tapauksissa. Palkkatuen käytön lisäämisen pitää kohdistua yksityisen sektorin toimijoihin, koska niillä on tutkimusten mukaan ollut paras työllisyysvaikutus myös tukijakson jälkeen. Samalla on tärkeää pyrkiä kehittämään sekä palkkatukea että muitakin palveluita myös sisällöllisesti, jotta niiden vaikuttavuutta pystytään parantamaan. Esimerkiksi tuella työllistetyn osaamisen kehittämisen pitäisi kuulua osaksi palkkatukijaksoa.

TE-toimistojen ja ELY-keskusten resursoinnin pitää olla tavoitteiden mukaisia. Jos halutaan enemmän, pitää olla valmis panostamaan enemmän. Pelkästään toimintoja tehostamalla - mikä sinänsä on tärkeää - ei jatkuva tuloksien parantuminen voi onnistua.

Ystävällisin terveisin

Akava ry:n puolesta

Heikki Taulu
ekonomisti

Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
puh. 020 7489 400
www.akava.fi

Akava